

> อาชีพทำไร่

นายประทีน อ่อนน้อย

อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

อายุ	39 ปี
การศึกษา	มัธยมศึกษาตอนปลาย
สถานภาพ	สมรสกับนางภิญโญ อ่อนน้อย มีบุตร 1 คน
ที่อยู่	12 หมู่ 8 ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี
อาชีพ	เกษตรกร
โทรศัพท์	08-4315-4079

ผลงานดีเด่น

ความคิดริเริ่มและความพยายามฟันฝ่าอุปสรรค ในการสร้างผลงาน

ด้วยสภาพพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในหมู่บ้านและเกษตรกรหมู่บ้านใกล้เคียง โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังของนายประทีน อ่อนน้อย จำนวน 38 ไร่ ประสบปัญหาผลผลิตต่อไร่ต่ำ เฉลี่ยไร่ละ 3 ตัน สาเหตุเพราะดินมีความ

อุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดความรู้และเทคนิคในการปลูกมันสำปะหลัง ปุ๋ยและสารเคมี รวมทั้งค่าจ้างแรงงานมีราคาแพง แต่ราคามันสำปะหลังที่ขายได้มีราคาถูก ทำให้ไม่คุ้มค่าของการลงทุนผลิตมันสำปะหลังจึงได้มีความคิดว่าทำอย่างไรจะปลูกมันสำปะหลังให้ได้ผลผลิตสูงขึ้นและลดต้นทุนในการผลิต โดยคำนึงถึงการรักษาสິงแวดล้อม จึงได้พัฒนาตนเอง พร้อมกับเกษตรกรในชุมชนจำนวน 30 ครอบครัวควบคู่ไปด้วย โดยมีแนวคิดในการพัฒนาชุมชนแบบเศรษฐกิจพอ

เพียง ปรับวิธีการเกษตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
รักษาสีงแวดล้อม สอดคล้องกับพื้นที่ ประเพณี
วัฒนธรรมชุมชน

ด้านความคิดริเริ่ม

1. พัฒนาตนเองและเกษตรกรในชุมชนศึกษา
หาความรู้โดยเข้ารับการอบรม และศึกษาดูงานอยู่
ตลอดเวลาและนำมาทดลองปฏิบัติ เมื่อได้ผลจึงจะ
เผยแพร่ และสนับสนุนให้เพื่อนบ้านปฏิบัติตาม
2. พัฒนาศักยภาพพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง
เป็นผู้ที่ริเริ่มในการแก้ไขปัญหาพื้นที่ดิน ซึ่งเป็นดิน
ทรายที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมากด้วยการใช้ปุ๋ย
อินทรีย์ และใช้ปุ๋ยพืชสด (ถั่วพราง) เพื่อปรับปรุงและ
เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน จนสามารถเพิ่ม
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จากไร่ละ 3 ตันเป็นไร่ละ 6 ตัน

3. การจัดการศัตรูพืชอย่างเหมาะสมผลิตน้ำ
สกัดจากสมุนไพรไอน้ำและเลียงเตนเบียนและ
แมลงช้างปีกใสในการกำจัดแมลงศัตรูมันสำปะหลัง
เช่น เพลี้ยแป้ง

ความพยายามฝ่าฟันอุปสรรค

1. ทดสอบและใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพ
พื้นที่ดิน ทรายและอาศัยน้ำฝน
2. พื้นที่การเกษตรในหมู่บ้านเป็นพื้นที่แห้ง
แล้งมีลักษณะเป็นดินทรายจัด ปลูกพืชโดยอาศัยน้ำ
ฝนเพียงอย่างเดียว เกษตรกรต้องปลูกพืชทนแล้งได้แก่
มันสำปะหลังเป็นหลัก ประกอบกับดินมีอินทรีย์วัตถุ
และความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำมาก ทำให้ได้ผลผลิต
มันสำปะหลังเฉลี่ยต่ำมากจึงได้พยายามจัดการ
ปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียวพืช
ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่เนื่องจาก
ดินไม่อุ้มน้ำอีกทั้งปุ๋ยเคมีมีราคาแพงจึงได้พยายาม
ปรับปรุงดินโดยการปลูกพืชปุ๋ยสดและผลิตปุ๋ย
อินทรีย์คุณภาพสูงไว้ใช้เอง

3. ปัญหาการแพร่ระบาดของเพลี้ยแป้ง
 ทำความเสียหายแก่มันสำปะหลังจนแทบไม่ได้ผลผลิต
 จึงหาความรู้ด้วยการศึกษาดูงานร่วมกับเพื่อนบ้าน
 จากนั้นจึงช่วยกันจดจำวิธีการและนำมาประยุกต์
 การเลี้ยงแตนเบียน แมลงช้างปีกใสใช้เองในกลุ่ม
 และทำสมุนไพรรักษา เพื่อไล่แมลง

4. ทดสอบพันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับ
 พื้นที่และให้ผลผลิตสูงพร้อมกับการบริหารจัดการ
 ระบาดของเพลี้ยแป้ง

แนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาอุปสรรค

1. ดินทรายจัดและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก
 ปกคลุมพืชโดย อาศัย น้ำฝน แต่พยายามปรับปรุงให้ดิน
 มีความอุดมสมบูรณ์ เพิ่มขึ้นจนผลผลิตมันสำปะหลัง
 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

2. เป็นเกษตรกรรายย่อย แต่พยายามพัฒนา
 ตนเองด้วยการเข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน
 นำความรู้ที่ได้รับมาทดสอบประยุกต์ใช้และนำเพื่อน
 บ้านร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จนสามารถฝ่าฟัน
 อุปสรรค

ผลงานและความสำเร็จของผลงาน

1. สามารถเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังจากไร่ละ 2-3 ตันเป็นไร่ละ 6-8 ตัน (ตั้งแต่ ปี 2547 จนถึง ปัจจุบัน) ทำให้ลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยผลผลิตลงโดยวิธีการ ดังต่อไปนี้

- ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง พืชปุ๋ยสด น้ำหมัก ชีวภาพ
- จัดการเพลี้ยแป้ง ด้วยการใช้สมุนไพรรักไล่แมลง การเลี้ยงและปล่อยแมลงช้างปีกใส แตนเบียน โดยพึ่งพาตนเองเป็นหลัก
- ใช้พันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง5 ที่เหมาะสมกับพื้นที่ให้ผลผลิตสูงแต่ไม่ต้านทานเพลี้ยแป้ง จึงมีการบริหารจัดการโดยปล่อยตัวเบียน และใช้สมุนไพรรักไล่แมลง

2. เป็นวิทยากรประจำศูนย์จัดการศัตรูพืช
ชุมชนเรื่องการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง
และการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังจนเป็นแหล่งเรียน
รู้ทั้งระดับชุมชน จังหวัดและประเทศ

การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ

1. มีการจัดทำแปลงทดสอบพันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
2. มีการคัดท่อนพันธุ์ที่สมบูรณ์ ก่อนปลูกแช่ด้วยสารเคมีโทอะมีโทแซมและปุ๋ยน้ำชีวภาพเร่งการงอกของราก
3. มีการสำรวจการเปลี่ยนแปลงในแปลงปลูกมันสำปะหลังทุกสัปดาห์
4. ผลิตและขยายพันธุ์เตตนเบียนและแมลงช้างปีกใสสำหรับตนเองและชุมชน
5. ผลิตสมุนไพรไอน้ำใช้ไล่แมลงในแปลงผักและมันสำปะหลัง

ต้นทุนการผลิต

ปี	ผลผลิต/ ไร่ (ตัน)	รายรับ/ ไร่ (บาท)	ต้นทุน/ ไร่ (บาท)	กำไร/ ไร่ (บาท)	ต้นทุน/ กก.(บาท)
2551	3.36	6,400	2,815.2	3,584.8	0.83
2552	4.70	10,000	3086	6,914	0.65
2553	6.11	12,857.1	2,834.8	10,022.2	0.46

ความยั่งยืนในอาชีพ

1. มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ อายุ 12 ปี
2. มีการขยายพื้นที่ปลูกจาก 15 ไร่จนถึงปัจจุบันมีพื้นที่ปลูก 38 ไร่ และมีแผนขยายพื้นที่ปลูกอีก 10 ไร่
3. มีความสามารถในการผลิตและขยายพันธุ์แตงเปียนและแมลงช้างปีกใส ซึ่งสามารถควบคุมเพลี้ยแป้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีการรณรงค์สร้างเครือข่ายเกษตรอินทรีย์เพื่อการปรับเปลี่ยนการปลูกจากการสารเคมีเป็น การใช้สารชีวภาพ

การขยายผล

1. ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดตั้งเป็นจุดเรียนรู้ โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล กรมพัฒนาที่ดิน
2. มีการขยายการยอมรับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยพืชสดไปสู่เกษตรกรในชุมชนอย่างกว้างขวาง มีสมาชิกชุมชนปฏิบัติตามกว่าร้อยละ 60

3. มีการขยายผลการเตรียมพันธุ์มันสำปะหลังด้วยการจัดทำแปลงพันธุ์ แซ่ท่อนพันธุ์ก่อนปลูกและใช้ศัตรูธรรมชาติป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งทั้งชุมชน
4. มีการสร้างเครือข่ายและศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี
5. เป็นวิทยากรประจำกลุ่มให้ความรู้แก่สมาชิกเกษตรกรจากแหล่งอื่น ๆ จนปัจจุบันเป็นจุดศึกษาดูงานของจังหวัด

ความเป็นผู้นำและการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในด้านต่าง ๆ

1. เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ (ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน, โรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์, ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ, สมุนไพรไอน้ำ) โดยใช้พื้นที่ของตนเอง 1 ไร่ 2 งาน เพื่อให้เกษตรกรในหมู่บ้าน และตำบลข้างเคียงได้ศึกษาและใช้ประโยชน์

2. เป็นประธานศูนย์และวิทยาการประจำศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหนองโรง เรื่อง การป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง และการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตมันสำปะหลัง

3. เป็นผู้นำในการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน และจัดทำแผนพัฒนาระดับตำบล และเสนอร่างโครงการต่างๆ ที่ทำให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน โดยผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโรง เช่น ศาลาเรียนรู้

4. เป็นผู้นำให้ความร่วมมือในกิจกรรมส่วนรวมของหมู่บ้าน และช่วยเหลือสังคม

5. เป็นหมอดินอาสา

6. เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโรง หมู่ที่ 8 บ้านรางยอ

7. เป็นประธานกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

8. ประธานกลุ่มการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

9. ประธานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ลดการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี

1.1 ลดการใช้ปุ๋ยเคมี

- ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพเป็นหลักในการปรับปรุงบำรุงดิน มีโรงงานผลิตปุ๋ยผลิตได้ปีละ 30 ตัน โดยจำหน่ายให้กับสมาชิกและกลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลัง
- มีการผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพใช้ในไร่มันสำปะหลัง
- นำเศษยอดมัน เหง้ามัน ที่เหลือนำมาปรับปรุง บำรุงดิน

1.2 ลดการใช้สารเคมี

- การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช มีการสำรวจสถานการณ์การระบาดของโรคและแมลงก่อนการป้องกันกำจัด โดยจะใช้วิธีการควบคุมด้วยชีววิธีคือใช้แมลงธรรมชาติควบคุมแมลงศัตรูพืช และการใช้สารสกัดชีวภาพคือใช้พืชสมุนไพรในการควบคุมแมลงศัตรูพืช

2. การป้องกันการพังทลายของดิน

- เป็นผู้ดำเนินการปลูกหญ้าแฝกเพื่อลดการพังทลายของดิน

3. พัฒนาสุขอนามัยในชุมชนผู้ปลูกมันสำปะหลัง

- ทำให้สุขอนามัยของเกษตรกรและสภาพแวดล้อมในชุมชนดี จึงเกิดกิจกรรมการอนุรักษ์แะ และสร้างหอดูแะ

